

Vývoj, formy a obsah informačního vzdělávání se zaměřením na trendy a aktuální témata

ISKB14 Informační vzdělávání

Mgr. Veronika Batelková

Mgr. Veronika Batelková

- **Absolventka KISKu**
 - Technologie ve vzdělávání
 - How to Tackle Disinformation Pandemic
 - Externí spolupráce
- Předsedkyně spolku **Zvol si info**
- **Lektorka**

Gramotnost

- **Číst, psát, počítat**
- **Orientace** v informacích
 - odlišit **podstatné** od nepodstatných
 - rozpoznat **manipulace** a skryté významy
 - Odlišit **fakta** od **názorů**, odhalit nepodložená fakta
- **Formulace a zápis vlastních myšlenek**

(Niklesová a Bína, 2010)

Gramotnost

- **Základní dovednost**/vědomost v určité **oblasti poznání**
 - Jazyková, literární, numerická, přírodovědecká (Dostál 2007)
- **Mezioborový** přesah
 - **Čtenářská** - schopnosti, dovednosti a hodnoty napomáhající ke komplexní práci s textem a k jeho porozumění
 - **Vizuální** - analýzu a tvorbu obrazových sdělení
 - **Finanční** – orientace v každodenních finančních otázkách
 - ... (Niklesová a Bína, 2010)

Mediální gramotnost

- **Média** = komunikační prostředky, spojnice mezi komunikátory
 - **Nosiče** psaného slova/mluveného slova/Audiovizuální
- **jak a proč** byl mediální obsah **vytvořen**, jaký je jeho smysl, účel (Goessling a Vadeboncoeur 2019)
- **dekódování, hodnocení, analyzování a produkce** mediálních obsahů (Aufderheide 1992)

Mediální gramotnost

„Mediálně gramotní lidé by měli být schopni **provádět informovanou volbu, chápat** povahu obsahu a služeb a být schopni **využívat** celé šíře příležitostí, které nabízejí nové komunikační technologie. Měli by být schopni lépe **chránit** sebe a své rodiny **před škodlivým nebo urážlivým obsahem**. Proto je třeba rozvoj mediální gramotnosti ve všech oblastech společnosti podporovat a pečlivě sledovat její pokrok.“

(Evropská komise 2010)

Mediální gramotnost

- Pasivní -> Aktivní
- Recepce médií -> Tvorba
- Konzumenti -> Producenti

(Hobbs a Jensen, 2009)

- Sociální a kulturní dovednosti
 - experimentovat při **hledání řešení** problémů, plnit **různé typy rolí**, **rozumět modelům a procesům** reálného světa, **používat** získaný mediální obsah, pracovat na **více úkolech** současně, **rozšiřovat svou mentální kapacitu** díky nástrojům, **spolupracovat** s ostatními na kolektivním poznání, pracovat **s více různými zdroji** informací, pracovat ve **sdíleném prostředí**, **komunikovat** s lidmi z jiných prostředí a schopnost **vizualizace**.

(Jenkins 2009)

Informační gramotnost

- 1974 – **Paul Zurkowski** – termín IG
 - připravený **používat** informační zdroje při práci, při řešení problémů využívat **širokou škálu technik** a informačních **nástrojů** stejně jako **primární zdroje**.
- 1989 – **ALA**
 - schopnost **uvědomit si potřebu** určité informace, schopnost tuto informaci **nalézt**, kriticky **ohodnotit** a efektivně **použít**.

„Mohli bychom dlouze diskutovat, jaký je rozdíl mezi gramotností informační a mediální, a s jistotou bychom nějaký našli. Je mnoho různých definic, ve všech však určitě je informační gramotnost (jako schopnost ověřovat informace) součástí jak digitální, tak mediální gramotnosti, a naopak.“

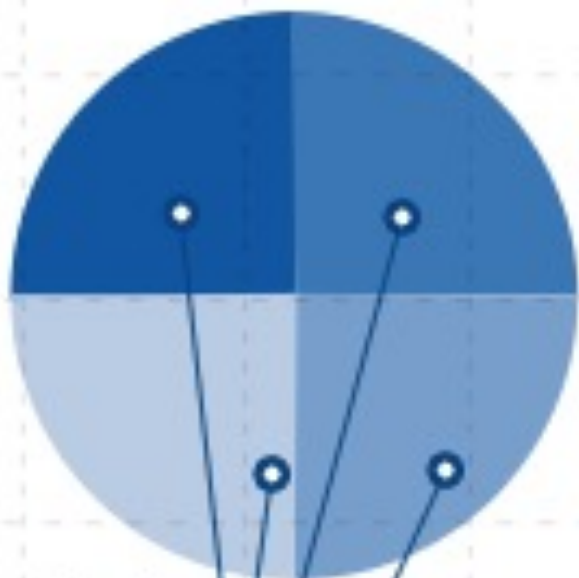
(Brdička 2020)

Mediální a informační gramotnost

- MIL – UNESCO (2013)
- 3 komponenty:
 - **Přístup**
 - **Hodnocení**
 - **Tvorba**

MIL Component 1 Access

- Articulation/
Definition
- Search/
Location
- Access
- Retrieval/
Holding

MIL Component 2 Evaluation

- Understanding
- Assessment
- Evaluation
- Organization

MIL Component 3 Creation

- Creation
- Communication
- Participation
- Monitoring

MIL component	MIL subject matters	MIL competency
<p>1. Recognizing the demand for, being able to search for, being able to access and retrieve information and media content.</p>	<p>1.1 Definition and articulation of a need for information</p>	<p>1. Determine and articulate nature, role and scope of the information and media content through a variety of resources.</p>
	<p>1.2 Search and location of information and media content</p>	<p>2. Search and locate information and media content.</p>
	<p>1.3 Access to information, media content and media and information providers</p>	<p>3. Access needed information and media content effectively, efficiently and ethically as well as media and information providers.</p>
	<p>1.4 Retrieval and holding / storage / retention of information and media content</p>	<p>4. Retrieve and temporally hold information and media content using a variety of methods and tools.</p>

<p>2. Understanding, assessment and evaluation of information and media.</p>	<p>2.1 Understanding of information and media</p>	<p>5. Understand necessity of media and information providers in society.</p>
	<p>2.2 Assessment of information and media content, and media and information providers</p>	<p>6. Assess, analyse, compare, articulate and apply initial criteria for assessment of the information retrieved and its sources, as well as evaluate media and information providers in society.</p>
	<p>2.3 Evaluation of information and media content, and media and information providers</p>	<p>7. Evaluate and authenticate information and media content gathered and its sources and media and information providers in society.</p>
	<p>2.4 Organization of information and media content</p>	<p>8. Synthesize and organize information and media content gathered.</p>

<p>3. Creation, utilization and monitoring of information and media content.</p>	<p>3.1 Creation of knowledge and creative expression</p>	<p>9. Create and produce new information, media content or knowledge for a specific purpose in an innovative, ethical and creative manner.</p>
	<p>3.2 Communication of information, media content and knowledge in ethical and effective manner</p>	<p>10. Communicate information, media content and knowledge in an ethical, legal and effective manner using appropriate channels and tools.</p>
	<p>3.3 Participating in societal-public activities as active citizen</p>	<p>11. Engaged with media and information providers and self-expression, intercultural dialogue and democratic participation through various means in ethical, effective and efficient manner.</p>
	<p>3.4 Monitoring influence of information, media content, knowledge production and use as well as media and information providers</p>	<p>12. Monitor the impact of created and distributed information, media content and knowledge as well as use existing media and other information providers.</p>